

MARIA BARBAL

Al llac

MARIA BARBAL
AL LLAC

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: SETEMBRE DEL 2022
© MARIA BARBAL FARRÉ, 2022
© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2941-2
DIPÒSIT LEGAL: B. 12.035-2022
FOTOCOMPOSICIÓ: MOELMO
IMPRÈS A CATALUNYA - PRINTED IN CATALONIA

www.columnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

I

*R*ecordar aquell estiu és com girar-se a mirar el paradís abans de traspassar una porta que l'allunyarà per sempre.

L'escena té una claror extraordinària, fins les ombres semblen existir per destacar-la. Hi ha els xops, hi ha els dos homes mastegant una discussió, la velleta amb els ulls tancats, que sembla adormida, i aquell nen empipant com sempre. Jo em deixo anar a l'aigua, fujo uns metres de la vora i del Quim, que tempteja per sostenir-se damunt del pneumàtic, després dirà el meu nom i jo pensaré ja t'espavilaràs. Si la Lídia i la Marieta arriben de sobte, amb dues braçades em poso dreta, on el llac no cobreix, i m'estalvio el sarau per haver-me allunyat de la vora. Just llavors noto el balanceig de l'aigua, tombo el cap i el Quim ha desaparegut.

Total, aquell era un tren comarcal que, quan la Lídia hi pujava, només li quedaven una dotzena de quilòmetres per exhaurir el seu recorregut. Temps abans hi havia hagut el projecte que la via arribés fins a França, hauria calgut construir túnels i més túnels o fer les pujades magnífiques a què les muntanyes obliguen, però la intenció havia fracassat. Malgrat tot, quan la Lídia sentia els senyals de la màquina fosca i veia aproximar-se aquells vagons a l'estació del poble, amb el fum blanc per bandera, tota ella exultava, li feia l'efecte que el seu cor s'esbatanava, i hauria saltat com la Nora de dotze anys.

De bon matí s'havia alçat de pressa per veure si el cel estava serè. Després, contenta i mandrosa, se n'havia tornat al llit pensant que, encabat d'esmorzar, trucaria a la mare de la Nora, la cosina del seu marit, perquè la nena estigués a punt a dos quarts d'onze.

—Anirem al llac.

Aquells mots màgics feien que el diumenge es presentés atractiu i que ella no fes cas de les bromes del Toni dient-li que encara no es podia oblidar de la Barceloneta. I tant que no! No sabia pas com ella se'n recordava, però la Lídia lla-

vors ja coneixia una mica el seu marit i preferia guardar-se el comentari. Ella es veia, temps abans, amb la germana, el germà, el pare i la mare, tots cinc, amb els entrepans, els banyadors i les tovalloles. Tots cinc fent broma i, encabat, la sorra i l'aigua, el gust de sal als llavis. El mar, amb aquell vaivé que no s'acabava, aquell moviment sense descans, el so d'una onada seguida de l'altra, bessones, tot allò que feia el miracle de portar-li calma... Com havia pogut anar-se'n a viure a muntanya? El Toni n'havia estat la raó. S'havien enamorat i ara vivien junts a Tremp, que li agradava moltíssim, però s'enyorava una mica del Poble-sec, del Paral·lel, de passar per davant d'El Molino o de l'Arnau, del mercat de Sant Antoni, dels cinemes, dels seus, de la vida de soltera! S'ho guardava.

La Nora i ella ja havien pujat al tren i els Solar, que hi eren des de l'estació anterior, llavors alçaven les mans des del compartiment. El dependent de la botiga, el senyor Joaquim; la mare d'ell, la Milagros; la dona, la Marieta, i el fill de set anys, el Quim. Tots quatre havien rebut amb salutacions i simpatia la senyora Lúdia, el dependent s'havia alçat perquè anés de cara al sentit de

la marxa, al costat de la seva mare, que li havia cedit la finestra.

—Però... no cal, no cal —havia protestat debades la Lídia.

La Nora havia quedat al costat del dependent, d'esquena a la màquina. El Quim de seguida havia saltat a la falda de la Lídia i ella havia hagut d'acceptar-lo; havia acaronat aquells cabells llisos tan negres com els ulls i el nen havia agafat les mans d'ella, uns dits llargs d'ungles pintades d'un rosa pujat, i se les havia mirades com si fossin éssers amb vida pròpia, separats de la resta del cos i, al mateix temps, màgics. Llavors, la Lídia li havia rascat suaument sota les orelles cap al coll i el nen havia rigut perquè li feia pessigolles. Mentrestant, la Lídia havia somrigut a la Nora. Quan la nena era com el Quim també seia a la seva falda i ella li rascava el clatell entre les seves rialles. A la Lídia li semblava que no en feia pas tant, d'allò. Ara la Nora ja era quasi una noieta, i entenimentada. Pensava que ja no era temps de sentir gelosia.

Havien omplert l'estona següent endevinant com seria de fresca l'aigua, comptant les hores que portaven des de l'esmorzar, avorrint per en-

davant la gent que potser trobarien al lloc que els agradava, calibrant la calor. La Marieta estava grassa i bufava sovint mentre es ventava amb un vano xinès de paper translúcid. El senyor Joaquim va concloure sense apel·lació que tindrien un dia fantàstic i va mirar la Lídia, amb qui es deien de vostè, d'una manera que va cridar l'atenció de la Nora. Precisament llavors, com si se n'hagués adonat, ell va preguntar a la nena com havien anat les notes i ella, que duia recollits els cabells rogencs, ondulats, en una cua de cavall fermada amb una goma marró, havia respost de pressa una sola síl·laba.

—Bé.

I, rellicant com una gota aïllada, la paraula havia sonat dins del vas de la conversa de manera molt breu, tallada, ridícula? Els grans havien rigut i la Nora s'havia posat vermella. Així doncs, com ho havia de fer perquè no riguessin? La Lídia va dir que més que bé, el pare de la nena li havia explicat que totes les notes eren notables i que havia tret un excel·lent de dibuix. La Marieta va deixar de ventar-se i va dir amb un posat incrèdul:

—T'agrada dibuixar?

La Nora havia pensat que si responia que sí es clavarien a riure un altre cop. Va dir que li agradava molt i que com que son pare en sabia, li donava consells. Llavors tots quatre adults, com una sola persona, van somriure, i per a ella va ser una mica millor. Mentrestant, la Lídia ja veia el llac, els alegres xops alçant el verd bellugadís de les fulles i l'aigua. A la banda fonda tenia un to de maragda sota la llum, que s'aniria daurant més i més. El tren avançava de pressa en aquell tram recte i al nen, que es movia damunt de les seves cuixes, ella tan sols li va tocar la barbeta i va assenyalar cap a la finestra a veure si parava quiet.

Llavors la Marieta havia tornat a parlar:

—Li queda molt bé, aquesta bata! Se l'ha cossida vostè mateixa?

Igual que el seu marit, ella tampoc no la tu-tejava. La Lídia havia fet que sí amb el cap i havia somrigut un instant a la senyora del dependent, però havia girat el coll de nou a la finestra, al seu cel de diumenge d'estiu.

Després de la frenada, del soroll de ferrament i de la baixada per les altes escales del vagó, amb l'ajut del senyor Joaquim, braços enlaire,

cap a les dones i el nen, l'andana resultava estreta. Tots els que anaven a passar el dia al llac volien trobar el lloc ideal a la vora i, abans de caminar, es penjaven bé els cistells, les bosses de lona i, com si es tractés d'una polsera de gegant, cenyien amb un sol braç els pneumàtics de cotxe per surar. Així ho va fer la Marieta. Encara, aquells que en duïen, s'ajustaven les gorres perquè no volessin cap a terra. La Lídia, aprofitant que el Quim anava a collibè de son pare, havia agafat una mà a la Nora; calia travessar la via, però abans passarien sota l'arc central triple de la sortida de l'estació. I, com sempre, caldria triar un dels camins que duïen al llac.

Li agradava el tercer, cap a la banda esquerra. Era perquè portava a un redol de xops joves amb les branques sofertes i, a la vora, hi jeia un tronc vell i ample per seure, però de vegades aquell lloc ja estava agafat. Al costat de la Nora, la Marieta esbufegava, vestida com anava amb una bata de ratlles que li tibava a les cises, botonada des de l'escot fins a sota els genolls. Un parell de botons semblaven a punt de saltar i abandonar la seva comesa. El nen va dir que volia anar amb la senyora Lídia mentre estirava un bracet cap a ella,

i el seu pare, molt seriós, va dir que no. La Lídia havia sacsejat un xic la mà de la Nora i va dir-li:

—És petit!

—No crec que pugui aprendre de nedar.

—No ho sé, tu no tens tants anys com jo i en saps més.

—Però vas ser tu qui me'n va ensenyar aguantant-me... M'agradava tant, quan hi veníem només amb els pares!

La Lídia llançà una rialla i la Nora es va fixar com brillaven els seus grans ulls de color torrat semblant a la canyella i com se li estiraven els llavis i deixaven veure les dents regulars, tan blanques, i va somriure ella mateixa perquè, a la fi, havia dit una cosa que pensava i la persona que ella hauria volgut que fos la seva mare ho havia entès.